

Mariusz Rosik

„The Polish Journal of Biblical Theology” 1 (2000), Kraków 2000 : [recenzja]

Wrocławski Przegląd Teologiczny 9/2, 217-218

2001

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

„The Polish Journal of Biblical Theology” 1(2000) 1, Wydawnictwo The Enigma Press, Kraków 2000, ss. 153.

Nakładem wydawnictwa The Enigma Press ukazał się w Krakowie pierwszy numer nowego pisma o tematyce biblijnej „The Polish Journal of Biblical Theology”. Pismo publikuje w językach kongresowych (głównie angielskim) i zamieszcza krótkie streszczenia artykułów w języku polskim. Idea pojawienia się takiego pisma jest bardzo dawna: jej pomysłodawcą był ks. prof. Aleksy Klawek, niegdyś redaktor naczelny „Collectanea Theologica”. Dziś podjął ją jego uczeń, Z.J. Kapera. Nadzieją redaktora jest podejmowanie w każdym kolejnym numerze przynajmniej jednego tematu dotyczącego zagadnień biblijnej archeologii, historii, filologii oraz badań literackich nad Pismem Świętym. Czasopismo zamieszczać będzie także krótkie notki o ukazujących się w Polsce czasopismach i książkach z tematyki biblijnej, podobne do tych, które znaleźć można w „Zeitschrift für die Alttestamentliche Wissenschaft”.

Pierwsza część materiału zawartego w początkowym wydaniu czasopisma prezentuje niektóre z wystąpień 16 spotkania Society of Biblical Literature, które odbyło się w Krakowie w dniach 19-22 lipca 1998 roku. I. Jaruzelska w artykule zatytułowanym *The Officials in the Kingdom of Israel in the Eight Century B.C. in the Books of Amos, Hosea and Micah* (ss. 9-26) zajmuje się prorocką krytyką urzędników królewskich. Amos napomina głównie zarządzających magazynami królewskimi, Ozeasz atakuje członków rządu, Micheasz zaś przeciwstawia się korupcji w kręgach sędziowskich. Różnice między adresatami tych krytyk tłumaczą się kontekstem historycznym. Kolejny artykuł, autorstwa B. Poniżego, zatytułowany jest *Logos in the Book of Wisdom (18,14-16). Between Personification and Theologization* (ss. 27-50). Fragment biblijny, którym zajmuje się autor, jest relekturą Wj 11,14 i 12,29. Księga Wyjścia funkcje sędziego przypisuje wprost Bogu, Księga Mądrości zaś tajemniczemu Logosowi, który posiada cechy osobowe. Artykuł prezentuje drogę, na jakiej chrześcijańscy czytelnicy Księgi Mądrości zaczęli widzieć Chrystusa w Logosie, o jakim tam mowa. J. Sulowski rozważa dwie drogi mądrości: *Zwei Weisheiten – Mit Gott oder Ohne Gott?* (ss. 51-88). Autor, dając przyczynek do nowego odczytania opowieści Rdz 2-3, proponuje przyjęcie odmiennej od tradycyjnej wokalizacji hebrajskiego słowa „nadzy” w narracji o pierwszych rodzicach. Według tej propozycji, w narracji mowa jest o tym, iż byli oni „mądrzy”, a stąd już niedaleka droga do przeciwstawienia sobie dwóch rodzajów mądrości: mądrości (przebiegłości) węża i mądrości Boga (por. 1 Kor 3,18-20). Ostatni tekst pierwszej części czasopisma, zatytułowany *Jerusalem – Zion in the Texts of Proto-Isaiah* (ss. 89-108), prezentuje B. Wodecki. Autor zajmuje się nakreślonym przez proroka obrazem Jerozolimy w jej przeszłości i czasach współczesnych Izajaszowi, oraz perspektywami przyszłościowymi dla miasta zawartymi w przepowiedniach. Jerozolima VIII wieku przed Chrystusem prezentuje obraz raczej ponury, natomiast nadzieją świetlanej przyszłości napawają początki miasta, w którym lśniła jasność Pana (Iz 31,9).

Część druga prezentowanego czasopisma zawiera artykuły krótsze objętościowo. J. Bodek przedstawia tekst zatytułowany *Cavalier Vainqueur de Samarie. Remarques sur l'icographie des monnaies de Samarie* (ss. 109-116). Bazując na odkryciach archeologicz-

nych tzw. skarbu z Nablus i skarbu z Samarii, autor dowodzi, że Samaria przed czasami Aleksandra Wielkiego była krainą o bogatej już tradycji mennicznej. Ikonografia bita na monetach opiera się głównie na wzorach fenickich i cylicyjskich. Kolejny artykuł, autorstwa J. Ciecieląga, nosi tytuł *The Reign of Archelaus, Ethnarch of Judea* (ss. 117-126). Bardziej niż na samym królestwie, autor koncentruje się na osobie samego władcy, przedstawiając jego drogę do władzy oraz sprawowane rządy. A. Pawlaczyk rozważa motywy milczenia (ciszy) u Filona z Aleksandrii: *The Motif of Silence in Philo's of Alexandria Treatise Quis rerum divinarum heres sit – some remarks* (ss. 127-132). Motyw ten łączy się ściśle z tematem *logosu* rozumianego jako mówienie czy język. W rozważaniach swych autorka dochodzi do konkluzji, według której najdoskonalszym słuchaczem, zdaniem Filona, pozostaje zawsze sam Bóg. Ostatni artykuł prezentowanego czasopisma poświęcony jest przedstawieniu trzech ksiąg dotyczących historii Izraela: *Three Books and Jacob and Israel* (ss. 133-146), autorstwa B.W.W. Dombrowskiego. Ostatnie strony pisma zawierają krótkie notki o treści ostatnich numerów krakowskiego pisma teologicznego „Polonia Sacra”.

Radością napawa fakt, że polscy bibliści publikują w językach kongresowych, udostępniając w ten sposób wyniki swych badań szerokiemu gronu zagranicznych czytelników. Rzetelność prezentowanych badań i kompetencja znanych w Polsce teologów – autorów zapewnia wysoki poziom naukowy zawartości czasopisma. Pozostaje życzyć wydawcy utrzymania wnikliwości naukowej i szerokiego rozpowszechnienia pisma w polskich i zagranicznych środowiskach teologicznych.

ks. Mariusz Rosik

Ks. Jan Babacz, *Poznanie i przyjęcie prawdy według Kardynała Johna Henry'ego Newmana*, Wrocław 2001, ss. 198

W historii kultury umysłowej naszego kręgu euroatlantyckiego panowało niemal zawsze powszechne przekonanie, że najwyższą wartością w ludzkim poznawaniu, w tym także na terenie nauki, jest prawda. Ci, którzy kwestionowali teoriopoznawczy priorytet prawdy czy też podważali jej obiektywizm, głosząc poznawczy subiektywizm czy relatywizm, należeli zawsze do mniejszości. Niestety, orientacje wrogie obiektywnej prawdzie doszły do głosu w kulturze umysłowej dwudziestego stulecia i szczególnie swój wyraz znalazły w trendzie filozoficznym zwanym postmodernizmem. W obronie obiektywności prawdy występuje raz po raz Ojciec Święty Jan Paweł II, zwłaszcza w encyklikach: *Veritatis splendor*, *Ewangelium vitae* i *Fides et ratio*.

Dobrze się stało, że w Papieskim Wydziale Teologicznym we Wrocławiu pojawiła się praca doktorska podejmująca zagadnienie prawdy w ujęciu myśliciela angielskiego dziewiętnastego stulecia kardynała Johna Henry'ego Newmana, uznawanego przez niektórych za prekursora Soboru Watykańskiego II. Rozprawa ta ukazuje się drukiem, co należy powitać z wielkim zadowoleniem. Autor rozprawy ks. Jan Babacz, kapłan diecezji zielonogórsko-gorzowskiej, podjął w niej zagadnienie „poznania i przyjęcia prawdy według kardynała Johna Henry'ego Newmana”.

W strukturze pracy autora znajdujemy pięć rozdziałów. W rozdziale pierwszym zatytułowanym: *Podstawy prawdziwościowego poznania* autor zajmuje się samym punktem